

na inozemnom tržištu. Prema tome u pitanju, koje se odnosi na kvalitet sira, glavno je, kako ćemo sakupiti ovakovu pošiljku, koja treba da po izgledu i drugim osobinama, koje sačinjavaju kvalitetu, bude što jednoličnija, podjednako zrela, t. j. podjednake kvalitete. Treba naime, da su komadi sira jednako veliki, nenapuhnuti, dobro njegovani, da im kora nije oštećena, da imaju približno jednak izgled na prerezu, da su dobra ukusa, da su bez stranih mirisa i napokon dobro i uredno upakovani i opremljeni, kako to dolikuje robi, koja izlazi na svjetsko tržište.

Ovo pitanje je, kako vidimo, više i organizacionog karaktera i mi bismo ga mogli riješiti. U našim većim mljekarama — Bjelovar, Veliki Zdenci, Slav. Požega — mogla bi se bez većih poteškoća spremati ovakova roba, tim više, što bi se i u njihovim manjim susjednim pogonima organizirala proizvodnja, koja bi odgovarala proizvodnji većeg centralnog pogona. Dobro organizirana proizvodnja i pod neprekidnim nadzorom počevši od sabiranja mlijeka — sirovine, prerade i njege u podrumima, dala bi rezultate, koji bi ne samo unaprijedili i podigli si-rarsku proizvodnju u tim mljekarama, nego bi postali prava škola, služili bi za ugled ostalim našim manjim mljekarama i dali im poticaja, da se usavršuju u struci i bolje organiziraju posao. Time bi se podigao i ugled našeg mljekarstva uopće. Pored takove koristi imale bi ne samo mljekare — izvoznici, nego i naša privreda u cjelini, isto tako važnu materijalnu korist.

Da mi možemo organizirati ovakvu proizvodnju, uvjerava nas činjenica, da je Gradska mljekara Zagreb izvezla u Englesku dosad više od 30 tona sira — trapista i grijera, nadalje i izjava jednog Engleza na mljekarskoj izložbi u Zagrebu, koji je zaustavivši se pred izloženim sirevima »Zdenka« primijetio: »Edamski sir, to je baš taj, koji mi kupujemo u vašoj zemlji i baš od ove tvrtke, jer je dobar!« Vjerujemo ovom Englezu, ali samo onom dijelu njegove izjave, koji se odnosi na izgled i kvalitet tog sira, ali kupljen nije nikako u našoj zemlji kod »Zdenke«, nego negdje u Holandiji!

Do sezone dijeli nas još dosta vremena, kad će možda i situacija na svjetskom tržištu biti nešto drugačija, ali to ne smije biti razlog, da se u našim mljekarama o tom problemu dobro ne razmisli i učini sve, kako bi se on i ostvario. Kako vidimo, prilika je povoljna, a poteškoće nisu nepremostive, samo se hoće malo organizacionih sposobnosti, dobre volje, više razumijevanja i širi pogled na naše mljekare kao opće narodnu imovinu na upravljanje kolektivima i njihovim organima, a na ovima je, da pokažu svoju spremnost i opravdaju to povjerenje.

Evo im još jedne prilike za to!

SA SASTANKA UDRUŽENJA MLJEKARSKIH PODUZEĆA HRVATSKE

Dne 15. siječnja o. g. održan je sastanak članova Udruženja mljekarskih poduzeća Hrvatske. Sastanku je prisustvovao, osim 2/3 od ukupnog broja članova, i drug Hrešč, predstavnik Glavnog saveza poljoprivrednih zadruga Hrvatske, pa drug ing. D. Sabadoš, nastavnik Poljoprivrednog fakulteta u Zagrebu.

Dnevni red ovog sastanka bio je uglavnom posvećen odnosima, koji vladaju ili bi trebali vladati između mljekara i proizvođača mlijeka. To pitanje doduše nije novo, ali je sigurno jedno od najvažnijih za daljnji uspjeh u radu pojedine mljekare, a i našeg mljekarstva uopće.

Raspravljalo se o nizu pojedinosti, koje se tiču ovog pitanja. Tako je bilo govora o otkupnim cijenama, načinu njihova formiranja, radu i ulozi sabirača, o odnosima sa zadrugama, njihovoj ulozi u sabiranju, pa i ostalim mljekarskim poslovima.

Konstatiralo se, da se dosadašnji način poslovanja između mljekara i proizvođača mlijeka uglavnom ograničio na čisto uske komercijalne poslove i da se tom važnom pitanju, na koje se nadovezuje niz pitanja i u poljoprivredi, u samoj mljekari pridavalo ponekad i sporedno značenje. Isto tako su i mljekare smatrale, da je to samo njihovo pitanje, koje se ne tiče nikoga drugoga. Iz ovakovog rada i shvaćanja rađalo se često niz nepoželjnih prigovora na poslovanje mljekara.

Proizvođači su prigovarali otkupnim cijenama, često puta nisu bili zadovoljni ni s načinom obračuna; SR zadruge su se tužile, da im mlijeko ostaje neotkupljeno; Poljoprivredne zadruge su često u zajednici s privatnicima započimali rad i u mjestima, gdje to nije bilo baš zgodno za postojeće mljekare; Narodni odbori ne poznavajući probleme i poteškoće, kojima se bavi mljekara, nisu joj obraćali gotovo nikakove pažnje, a niti joj pružali potrebnu pomoć. S poljoprivrednim i zdravstvenim organima na terenu redovno je bilo najmanje veze.

Dakako, ovakovo stanje nije samo zapostavljalo poslove i probleme mljekarstva na terenu uopće, nego je donekle kočilo napore, koji su poduzimani, da se unaprijedi naša poljoprivredna proizvodnja. Često se dešavalo u pojedinim organizacijama naročito na terenu, pa i u centru, da su se spominjala samo nevažna pitanja, kad se pokušalo govoriti o mljekarama i našem mljekarstvu uopće.

Na spomenutom sastanku raspravljalo se naročito ozbiljno o akutelnim pitanjima. Iz realne ocjene sadašnjeg stanja i prijedloga, koje su davali u ozbiljnoj i zdravoj diskusiji gotovo svi prisutni, doneseni su i odgovarajući zaključci.

Evo ukratko, što je zaključeno:

1. Dužnost je mljekara, da neprekidno razvijaju i produbljuju odnose s proizvođačima mlijeka, zadrugama i drugim organima vlasti i privrede, koji imaju vezu s njihovim poslovanjem:

a) Prilikom donošenja odluka o visini nakupnih cijena da se sporazumijevaju s proizvođačima mlijeka i njihovim predstavnicima pa s lokalnim organima vlasti i privrede, kako bi se spriječilo samovoljno određivanje otkupnih cijena, koje ne odgovaraju tržišnim cijenama ili nisu u skladu s našom privrednom politikom. Treba imati na umu, da su realne otkupne cijene osnovni pokretač povećanja proizvodnje.

b) Mljekare će nastojati otkupiti sve raspoložive količine mlijeka na svom području, a naročito vodit će računa o zadrugama kao krupnim proizvođačima. Pružat će zadrugama stručnu, pa i tehničku pomoć u manipulaciji mlijekom, osobito, ako zadruga vrši ulogu sabirališta.

c) Da se ostvare ovi zaključci, mljekare će prema svojim mogućnostima i prilikama održavati što tješnje veze s proizvođačima i njihovim predstavnicima, pa s privrednim, zadružnim, zdravstvenim i njima sličnim organima na terenu. Oblici suradnje mogu biti na pr. povremeni sastanci s proizvođačima ili s njihovim predstavnicima, gdje bi se oni upoznavali i rješavali zajednički problemi, upoznavali lokalni organi vlasti i privrede s važnijim pitanjima iz poslovanja, gdje bi se sa sanitarnim organima poduzimale odgovarajuće mjere, kako da se podigne higijena u mljekarama, higijenska proizvodnja i manipulacija mlijekom.

Proizvođači mlijeka i druge zainteresirane osobe treba da upoznaju i povremeno razgledavaju veće mljekare.

U spomenutim bi poslovima vrlo korisno poslužili t. zv. »**mljekarski odbori**«, koji bi se mogli formirati pri svakoj mljekari od manjeg broja ljudi — predstavnika proizvođača i zainteresiranih organa vlasti i privrede.

2. Mljekare su dužne uklanjati primitivnost iz svoga poslovanja; brinuti se, da im pogoni budu tehnički dobro opremljeni, da u njima bude red i čistoća i da se kadrovi stručno uzdižu. Na taj način bit će i proizvodi kvalitetni i odgovarati će standardnim i drugim propisima za razliku od proizvoda iz sitne i primitivne seoske proizvodnje.

3. Mljekare će i nadalje surađivati među sobom, kad budu rješavale zajednička pitanja, naročito o visini nakupnih cijena, rajonu nakupa i sl., i

4. Mljekare će što više smanjivati vlastite režije, kako bi omogućile proizvođaču što povoljnije uvjete u prodaji mlijeka, a potrošača opskrebile što jeftinijim i boljim proizvodom.

Razmotrimo li gornje zaključke, vidjet ćemo, da su oni dobra i nužna osnova za uredno poslovanje, iako su se već i prije slične stvari zaključivale. Oni sačinjavaju dobar radni plan, koji će trebati ne samo obnavljati, nego i proširivati.

Uzmemo li na um, da su ove zaključke donijeli ljudi iz naših poduzeća i mljekara, koji potpuno shvaćaju svoju ulogu u novom načinu upravljanja našom privredom, uvjereni smo, da će ti zaključci doista biti i izvršeni.

G.

VIJESTI

PRAVILNIK O ZDRAVSTVENOM NADZORU NAD ŽIVEŽNIM NAMIRNICAMA OPĆE UPOTREBE NRH

Narodne Novine br. 3/1953. donose Pravilnik o zdravstvenom nadzoru nad živežnim namirnicama opće upotrebe, u kojem se propisuje obvezni prethodni pregled svih živežnih namirnica u industrijskoj i zanatskoj proizvodnji, pa predmete opće upotrebe (posuđe, predmeta koji služe za pranje, čišćenje, namještaj u radnjama, materijal za odjeću i obuću, i t. d.).

Odobrenje za proizvodnju izdaje Sanitarna inspekcija NR Hrvatske na osnovu proizvodne specifikacije podnesene u tri primjerka.

Proizvođač, koji prvi put traži odobrenje za proizvodnju živežnih namirnica i predmeta opće upotrebe, mora uz molbu priložiti i dokaze, da prostorije, uređaji i pribor za proizvodnju odgovaraju higijenskim propisima i da osoblje, koje namještava zaposliti, ima zdravstveni list, t. j. da je liječnički pregledano (čl. 15).

Proizvođači živežnih namirnica i predmeta opće upotrebe dužni su zatražiti od Sanitarne inspekcije NR Hrvatske u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog pravilnika odobrenje za proizvodnju svih proizvoda, za koje u smislu ovog pravilnika nemaju odobrenje za proizvodnju, t. j. za proizvode, koji nisu prije proizvodnje zdravstveno pregledani, uključivši i pregled prehrambene kvalitete (čl. 22).

AGRONOMSKI GLASNIK 1/1953.

»Agronomski glasnik« izlazi već tri godine. Ove godine izlaziti će u većem opsegu nego dosad i postaje opće stručni informativni i poučni časopis, i to ne samo za poljoprivredne stručnjake, nego i za inu poljoprivrednu praksu. Zbog toga donositi